

З ювілеєм, двигунобудівники!

[Професор А. Марченко, завідувач кафедри «Двигуни внутрішнього згоряння» НТУ «ХПІ»]
#18-19 от 05.09.2006

У першій половині ХХ століття найбільш вагомими плани розвитку цивілізації пов'язували з двигунами внутрішнього згоряння, на базі яких створювалися транспортні засоби нового типу, впроваджувалися трактори, комбайни та інші агрегати в сільському господарстві, все вагомими ставали здобутки авіації. Саме в цей час і створюється кафедра двигунів внутрішнього згоряння на чолі з найбільш відомим і авторитетним фахівцем тієї доби, професором Василем Трохимовичем Цветковим. Ця історична для нас подія - створення кафедри - сталася 19 липня 1930 року.

Як свідчать архівні документи, з 1910 року в Харківському технологічному інституті йшло викладання навчальних дисциплін, що прямо пов'язані з ДВЗ, а 1918 року була створена спеціальність ДВЗ. Всі ці попередні заходи разом з активним розвитком промисловості забезпечили швидке становлення кафедри, розвиток її навчальної і наукової складових. Історія свідчить, що жоден з двигунів внутрішнього згоряння, які вироблялися на підприємствах України, і з більшості ДВЗ Радянського Союзу не випускався без участі випускників кафедри та випускників «Двигуни внутрішнього згоряння». Це, в першу чергу, двигуни, які вироблялися для сільського господарства Харківським тракторним, а потім заводами «Серп і молот» та ХЗТД, тепловозні дизелі типів Д50, Д100, Д70, Д80 та дизелі для бронетанкової техніки В-2, 5ТД, 5ТДФ, 6ДТ заводу імені Малишева та інші.

Багато видатних особистостей закінчили кафедру і спеціальність ДВЗ. Це керівники підприємств, генеральні конструктори, видатні вчені, наукові досягнення яких відомі далеко за межами України. Серед випускників кафедри і спеціальності Іван Якович Трашутін - випускник 1930 року, магістр Массачусетського технологічного інституту, Генеральний конструктор Кіровського заводу з виробництва ДВЗ спеціального призначення в Челябінську; Олександр Георгійович Івченко - випускник 1935 року, засновник і Генеральний конструктор ЗМКБ «Прогрес» з проектування авіаційних поршневих і газотурбінних двигунів; Микола Йосипович Кваша - випускник 1954 року, Генеральний конструктор ЦКБ «Лазурит» з проектування підводних човнів; Микола Карпович Рязанцев - випускник 1959 року, Генеральний конструктор ХКБД з проектування танкових дизелів; Олександр Петрович Строков - випускник 1972 року - Генеральний конструктор ГСКБД з проектування ДВЗ сільськогосподарського призначення.

Протягом усієї історії кафедри її очолювали видатні теоретики і практики двигунобудування, з іменами яких пов'язані створення й розвиток відповідної наукової школи. Це перший завідувач кафедри, професор Василь Трохимович Цветков (очолював кафедру з 1930 по 1954 р. р.), професор Микола Матвійович Глаголев (з 1954 по 1970 р. р.), професор Анатолій Федорович Шеховцов (з 1970 по 2001 р. р.).

Сьогодні кафедра двигунів внутрішнього згоряння Національного технічного університету «ХПІ» - це колектив талановитих вчених і педагогів, який успішно вирішує питання підготовки

фахівців з вищою освітою, на високому рівні проводить наукові дослідження.

Історія кафедри - це історія нових наукових ідей у двигунобудуванні, нових конструктивних рішень, значних здобутків у впровадженні нових розробок. Історія кафедри - це наші випускники, якими кафедра пишається. Без підтримки випускників багато із досягнутого за 75-річну історію було б неможливо реалізувати. Тому ми висловлюємо щиру подяку усім двигунобудівникам, колегам із науково-дослідних інститутів та інших вищих навчальних закладів, працівникам промисловості за спільну працю, партнерство й підтримку. Вітаю вас із святом 75-х роковин рідної кафедри!

Професор А. Марченко, Заслужений працівник науки і техніки України, завідувач кафедри «Двигуни внутрішнього згоряння» НТУ «ХПІ»